

Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара

Факультет психології

Кафедра педагогічної та вікової психології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної роботи

_____ (проф. Чернецький С. О.)

“ _____ ” _____ 2013 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

_____ навчальної практики (3й курс) _____
(шифр і назва навчальної дисципліни)
напря́м підготовки _____ 6.030102 – психологія _____
(шифр і назва напряму підготовки)
спеціальність _____
(шифр і назва спеціальності)
спеціалізація _____
(назва спеціалізації)
факультет/центр _____ психології _____
(назва факультету/центру)

Дніпропетровськ – 2013 рік

Робоча програма «Навчальної практики» для студентів за напрямом підготовки 6.030102 – психологія „22” травня 2013 року – 11 с.

Розробники: Байєр О. О., кандидат психологічних наук, доцент кафедри педагогічної та вікової психології

Полякова Н. О., викладач кафедри загальної та медичної психології

Коваленко В. В., старший викладач кафедри соціальної психології та психології управління

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри педагогічної та вікової психології

Протокол від «22» травня 2013 р. № 14

Завідувач кафедри пед. та вікової психології

_____ (проф. Носенко Е. Л.)
“22” травня 2013 року

Погоджено:

Завідувач кафедри загальної та медичної психології

_____ (проф. Аршава І. Ф.)

Завідувач кафедри соціальної психології та психології управління

_____ (проф. Єрошкіна Т. В.)

Схвалено науково-методичною комісією за напрямом підготовки/спеціальністю 6.030102 Психологія

Протокол «3» червня 2013 р. № 2

Голова _____ (Волков Д. С.)

“3” червня 2013 року

Схвалено Вченою радою факультету психології

Протокол від «27» червня 2013 р. № 12

Голова _____ (Волков Д. С.)

“27” червня 2013 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 1,5	Галузь знань 0301 соціально-політичні науки	Вибіркова	
	Напрямок підготовки 6.030102 – психологія		
Модулів – 1	Спеціальність (професійне спрямування): -	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 1		3-й	-
Індивідуальне науково-дослідне завдання -		Семестр	
Загальна кількість годин – 54		6-й	-
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 36 самостійної роботи студента – 18	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Лекції	
		-	-
		Практичні, семінарські	
		36 год.	-
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		18 год.	-
		Індивідуальні завдання:	
		-	
		Вид контролю: диф. залік	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 2/1

для заочної форми навчання –

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу: Програма навчальної практики призначається для студентів, які оволодівають фахом психолога. Якісні і кількісні параметри підготовки психолога мають відповідати вимогам його кваліфікаційної характеристики, згідно з якою фахівець готується до здійснення своєї професійної діяльності.

Під час практики студент повинен використати знання, навички та вміння, набуті з дисциплін, які вивчалися протягом 3 років.

У цілеспрямовану формуванні фахівця на початковому етапі виняткова роль належить навчальній практиці, яка проводиться протягом 2 тижнів та становить собою завершальний етап 3 курсу. Під час практики студент повинен використати знання, навички та вміння, набуті з дисциплін, які вивчалися протягом 3 років, оволодіти навичками виконання майбутньої професійної діяльності, перевірити та закріпити теоретичні знання в умовах реальної практичної діяльності психолога у закладах освіти, в установах та організаціях різних форм власності, в яких існують психологічні служби.

Метою практики є ознайомлення студентів із діяльністю практичного психолога в різноманітних закладах освіти та на виробничих підприємствах, забезпечення практичного різнання студентами закономірностей професійної діяльності та оволодіння способами її організації, розвиток вміння вирішувати конкретні психологічні завдання згідно з умовами та специфікою закладу, де проводиться практика, виховання у студентів потреби систематично поновлювати свої знання і творчо застосовувати їх у своїй діяльності.

Задачі вивчення дисципліни: Практика в поєднанні з іншими практичними та теоретичними курсами, передбаченими навчальним планом, має забезпечити всебічну підготовку психолога, закласти основу для подальшого самостійного удосконалення професійних умінь та навичок, виховувати творчий, дослідницький підхід до своєї діяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- структуру та особливості роботи психологічних служб різних типів підприємств та закладів освіти;
- методичний та психологічний інструментарій, яким користується психолог;
- особливості сучасного етапу роботи психолога, надбання передового досвіду;
- основні напрями науково-практичної та прикладної психології;
- особливості проведення психологічного дослідження із застосуванням прийомів психодіагностичних вимірювань та статистичної обробки результатів;
- активні методи корекційної та консультативної роботи психологічної служби;
- шляхи закріплення, поглиблення та синтезування психологічних знань у процесі їх використання для вирішення конкретних завдань.;
- **вміти:** скласти план роботи психолога у відповідності із специфікою навчально-виховного закладу чи організації, при яких функціонує психологічна служба;
- проводити діагностичні обстеження для дослідження особистісних властивостей індивідуумів та груп та їх статистичну обробку під керівництвом психолога;

- аналізувати та описувати матеріально-технічну та методичну базу проведення практики;
- аналізувати особливості діяльності та професійні функції психолога;
- проводити спостереження, опитування;
- обирати ефективні прийоми роботи з урахуванням конкретної ситуації;
- спостерігати, аналізувати та узагальнювати досвід психологів, переносити ефективні прийоми і форми роботи в практику своєї діяльності;
- вивчати спеціальну літературу та творчо осмислювати її;
- самостійно виконувати індивідуальні завдання;
- здійснювати самоконтроль та самоаналіз своєї професійної діяльності.

Студенти університету при проходженні практики зобов'язані:

- до початку практики одержати ввід керівника практики від університету консультації щодо оформлення всіх необхідних документів;
- своєчасно прибути на базу практики;
- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики і вказівками її керівника;
- вивчити і суворо дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії, правил внутрішнього розпорядку, які діють на підприємствах, в установах, організаціях;
- забороняється без поважних причин і дозволу керівника практики від підприємства, організації, установи та університету відлучення з баз практики;
- нести відповідальність за виконану роботу;
- своєчасно завершити практику і прибути до університету;
- своєчасно скласти залік з практики.

Керівник практики від університету зобов'язаний:

- перед початком практики контролювати підготовку баз практики і, якщо вважає за потрібне, до прибуття студентів проводити відповідні заходи;
- забезпечувати проведення всіх організаційних заходів перед від'їздом студентів на практику: інструктаж про порядок проходження практики та з техніки безпеки, надання студентам-практикантам необхідних документів (направлення, програми, щоденник, календарний план, індивідуальне завдання, методичні рекомендації чи інші, перелік яких встановлюється відповідними робочими програмами практики);
- доводити до відома студентів вимоги про звітність з практики, прийнятої в університеті, а саме: подання письмового звіту, відповідно оформлене індивідуальне завдання, доповідь, повідомлення, виступ тощо;
- у тісному контакті з керівником практики від бази практики забезпечує високу якість її проходження згідно з програмою;
- контролювати забезпечення нормальних умов праці і побуту студентів та проведення з ними обов'язкових інструктажів з охорони праці і техніки безпеки;

- контролює виконання студентами-практикантами правила внутрішнього трудового розпорядку, веде або організовує ведення табеля відвідування студентами бази практики;
- бути присутнім на заліковому освітньому заході студента у тимчасовому колективі;
- у складі комісії приймати залік з практики;
- подати завідувачу кафедри письмовий звіт про проведення практики із зауваженнями і пропозиціями щодо поліпшення практики студентів;
- **провести інструктаж з правил дотримання техніки безпеки** згідно з «Інструкцією №174», затвердженою наказом ректора №421 від 07.06.2010р., яка передбачає вимоги безпеки перед початком роботи, під час виконання роботи, після закінчення роботи, а також в аварійних ситуаціях;
- під час інструктажу звернути увагу практикантів на можливість ураження електричним струмом при необережному поводженні з електроапаратурою, електророзеткою тощо; на фактори інфікування крапельними та вірусними інфекціями; травмування колючими та ріжучими предметами, можливість отримання травми під час користування несправними меблями;
- довести до відома практикантів, що перед початком роботи вони повинні перевірити наявність аптечки та необхідних для надання невідкладної допомоги медикаментів; знати шляхи евакуації учнів на випадок аварійної ситуації, знати місце знаходження загального електрощита і вміти вимикати подачу електроенергії, знати, де знаходяться вогнегасники;
- ознайомити практикантів з необхідністю виконання нормативних актів, інструкцій з охорони праці, правил користування засобами колективного та індивідуального захисту; з необхідністю слідкувати за дисципліною в учбовому приміщенні, не допускати пошкодження обладнання, інструментів та використання їх не за призначенням;
- звернути увагу практикантів на те, що в разі виникнення аварійних ситуацій необхідно припинити роботу, усунути джерело небезпеки і покинути небезпечну зону; при нещасних випадках з людьми необхідно надати першу долікарську допомогу, викликати швидку медичну допомогу, вжити заходи для евакуації та збереження людей та матеріальних цінностей.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Зміст навчальної практики студента.

Ознайомлення з матеріально-технічною та методичною базою місця практики та здійснення її опису.

Ознайомлення з планом роботи психолога.

Складання переліку методичного інструментарію, яким користується психолог.

Ознайомлення із структурою та особливостями роботи психологічних служб різних типів.

Здійснення аналізу особливостей діяльності і професійних функцій психолога.

Проведення діагностичних обстежень з метою дослідження особистісних властивостей індивідуума та групи та їх статистична обробка.

Участь у психологічних заходах, які проводяться під керівництвом психолога.

Проведення анкетувань та опитувань.

Проведення психологічних спостережень.

Підготовка звіту та опису заходів, які проводилися під керівництвом психолога.

Опис роботи психолога із наведенням прикладів, які характеризують дотримання психологом певних етичних принципів поведінки.

Складання звітної документації про проведення практики.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Зміст навчальної практики студента.												
Тема 1. Ознайомлення з матеріально-технічною та методичною базою місця практики та здійснення її опису.	4		4									
Тема 2. Ознайомлення з планом роботи психолога.	6		4			2						
Тема 3. Складання переліку методичного інструментарію, яким користується психолог.	5		3			2						
Тема 4. Ознайомлення із структурою та особливостями роботи психологічних служб різних типів.	5		4			1						
Тема 5. Здійснення аналізу особливостей діяльності і професійних функцій психолога.	4		2			2						
Тема 6. Проведення діагностичних обстежень з метою дослідження особистісних властивостей індивідуума та групи та їх статистична обробка.	5		3			2						

Тема 7. Участь у психологічних заходах, які проводяться під керівництвом психолога.	4		4									
Тема 8. Проведення анкетувань та опитувань.	3		2			1						
Тема 9. Проведення психологічних спостережень.	6		4			2						
Тема 10. Підготовка звіту та опису заходів, які проводилися під керівництвом психолога.	4		2			2						
Тема 11. Опис роботи психолога із наведенням прикладів, які характеризують дотримання психологом певних етичних принципів поведінки.	4		2			2						
Тема 12. Складання звітної документації про проведення практики.	6		2			4						
Усього годин	54		36			18						

5. Теми семінарських занять

Семінарські заняття не передбачені.

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Ознайомлення з матеріально-технічною та методичною базою місця практики та здійснення її опису	4
2	Ознайомлення з планом роботи психолога	4
3	Складання переліку методичного інструментарію, яким користується психолог	3
4	Ознайомлення із структурою та особливостями роботи психологічних служб різних типів	4
5	Здійснення аналізу особливостей діяльності і професійних функцій психолога	2
6	Проведення діагностичних обстежень з метою дослідження особистісних властивостей індивідуума та групи та їх статистична обробка	3
7	Участь у психологічних заходах, які проводяться під керівництвом психолога	4
8	Проведення анкетувань та опитувань	2
9	Проведення психологічних спостережень	4

10	Підготовка звіту та опису заходів, які проводилися під керівництвом психолога	2
11	Опис роботи психолога із наведенням прикладів, які характеризують дотримання психологом певних етичних принципів поведінки	2
12	Складання звітної документації про проведення практики	2

Усього: 36 годин

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва	Кількість годин
1. Підготовка теоретичних питань.		
1.	Ознайомлення з планом роботи психолога	1
2.	Складання переліку методичного інструментарію, яким користується психолог	1
3.	Ознайомлення із структурою та особливостями роботи психологічних служб різних типів	1
4.	Здійснення аналізу особливостей діяльності і професійних функцій психолога	1
5.	Проведення діагностичних обстежень з метою дослідження особистісних властивостей індивідуума та групи та їх статистична обробка	1
6.	Проведення анкетувань та опитувань	1
7.	Проведення психологічних спостережень	1
8.	Підготовка звіту та опису заходів, які проводилися під керівництвом психолога	1
9.	Опис роботи психолога із наведенням прикладів, які характеризують дотримання психологом певних етичних принципів поведінки	1
10.	Складання звітної документації про проведення практики	3
2. Підготовка до практичних занять.		
1.	Підготовка письмового звіту з теоретичний аналізом змісту роботи на місці практики .	2
2.	Проведення психодіагностичних процедур та інтерпретація отриманих даних.	2
3.	Підготовка (та проведення) психокрекційних заходів відповідно до отриманих результатів обстеження.	2

Усього: 18 годин

9. Індивідуальні завдання

Не передбачені.

10. Методи навчання

Словесні (лекція, бесіди, дискусії); **Наочні** (демонстрація, ілюстрація); **Практичні** (самостійна робота, індивідуальна робота); **Проблемні** (проблемне викладання, частково-пошукове, дослідне); **Інтерактивні** (евристична бесіда, проблемна лекція, мозковий штурм, методи з використанням мультимедійних технологій та ін.)

11. Методи контролю

Зміст навчальної та дослідницької роботи практиканта в період навчальної практики визначається необхідністю ознайомлення з особливостями організації психологічної служби в установах та закладах освіти шляхом участі під керівництвом психолога у здійсненні заходів соціально-психологічної діагностики, засвоєння нових психодіагностичних методик, проведення соціометричних обстежень психологічного клімату у навчальному та трудовому колективах, участі в інших видах практичної діяльності психолога. Навики проведення зазначених видів діяльності базуються на матеріалах курсів з загальної психології, вікової психології, психології творчості, практикуму з загальної психології.

Під час практики студент також збирає матеріали для використання при майбутньому вивченні курсів з психологічного консультування, психології виховання проблемних дітей, психології праці, психотерапії. Студент також займається науково-дослідницькою роботою, проводить необхідні експериментальні дослідження за темами курсових робіт.

Методичні рекомендації

Студенти отримують необхідний пакет документів, що включає в себе договір з місцем проходження практики, графік роботи, щоденник робочих записів.

В щоденнику практики фіксується хід роботи, а також її результати, коментарі студента щодо виконання певного виду роботи. Студенту також необхідно підготувати звіт з практики, в якому треба висвітлити результати роботи згідно з завданнями практики. Студент-практикант готує тези виступу на підсумковій конференції з результатів практики.

Форми і методи контролю

У договорі та щоденнику практики робляться відповідні записи про початок і закінчення практики, які завіряються підписами відповідальних осіб та печатками університету та організації. Керівник практики від кафедри затверджує графік роботи та її регламент.

Під час практики керівники практики від ВНЗ та підприємства надають практикантам консультативну допомогу, видають завдання та контролюють їх

практичну діяльність. Керівники практики від ВНЗ та підприємства дають характеристику роботи практиканта, виставляють оцінку та фіксують це в щоденнику практики.

Вимоги до звіту і захисту

По закінченню практики оформлюється щоденник практики, де є характеристика роботи студента, що надається приймаючою організацією. До щоденника додається звіт про індивідуальну практичну роботу, що була виконана студентом, який повинен містити: опис та аналіз роботи психологічної служби за місцем практики, дані про проведення обстежень та спостережень, які проводилися під керівництвом психолога, опис спостережень за роботою психолога, опис психологічного інструментарія, що застосовувався, опис заходів, в яких практикант приймав безпосередню участь.

Підтвердження підсумків практики

Відразу після закінчення практики проводиться підсумкова конференція. На ній студенти захищають результати практики, яку оцінює комісія на чолі з завідувачим кафедрою. Після детального знайомства з виконаною роботою студента, аналізу її рівня та якості виставляється остаточна оцінка практики за модульною системою.

Подається звіт кафедри про проходження практики студентами до навчального відділу у термін, зазначений наказом.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

ЗМ1	сума
100	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
64-74	D	задовільно	
60-63	E		
0-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
	F*	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

* виставляється тільки якщо залік складений комісією.

13. Методичне забезпечення

1. Ананьев Б.Г. Избранные психологические труды: В 2 т. М., 1980.
2. Березин Ф.Б., Мирошников М.П., Соколова Е.Д. Методика многостороннего исследования личности. Москва, 1994.
3. Битянова Н.Р. Психология личностного роста: Практическое пособие по проведению тренинга личностного роста психологов, педагогов, социальных работников. М., 1995.
4. Бурлачук Л.Ф., Морозов С.М. Словарь-справочник по психологической диагностике. Киев, 1989.
5. Готтсданкер Р. Основы психологического эксперимента. М., 1982.
6. Максименко С.Д. Психологія в соціальній та педагогічній практиці: методологія, методи, програми, процедури. К., 1998.
7. Максименко С.Д. Теорія та практика психолого-педагогічного дослідження. Київ, 1990.
8. Психология личности. Тексты/ Под ред. Ю.Б. Гиппенрейтер, А.А. Пузыря. М., 1982.